

- організаційного статусу системи управління персоналом і системи кадрового аудиту;
- стратегічних цілей організації;
- рівня розвитку зворотного зв'язку;
- раціональності розвитку кадрової політики;
- визначення і документального закріплення кадрових процедур;
- дотримання чинного законодавства;
- кон'юнктури ринку та ін

У кожній організації на ефективність системи кадрового аудиту можуть впливати і інші фактори.

Результатом такого аудиту є висновок і докладний звіт, що відображають відповіді на наступні питання:

- виявлені в документах кадрового діловодства порушення трудового законодавства і способи їх усунення;
- список обов'язкових документів кадрового діловодства, які відсутні на підприємстві (але при цьому є обов'язковими);
- рекомендації по виправленню виявлених порушень.

Таким чином, кадровий аудит сприяє побудові «сильної компанії», яка готова до змін в зовнішньому середовищі, до інновацій і побудові конкурентних переваг. А регулярне проведення аудиту (наприклад, 1 раз в рік) дозволить системно вирішити актуальні проблеми управління компанією.

Литература:

1. Одегов Ю.Г. Аудит и контроллинг персонала /Одегов Ю.Г., Никонова Т.В. – М: Издательство «Альфа-Проект», 2010. – 672 с.

Семанюк В.З., к.е.н., доцент ТНЕУ

ТЕОРІЯ КОНТРОЛЮ В ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

В сучасних умовах господарювання та розвитку постіндустріального суспільства контроль є одним з найбільш поширених та ефективних функцій управління, що зумовило його розвиток та затребування суспільством в цілому та всіма учасниками господарського процесу. Проте розвиток контролю як практичної діяльності не супроводжується відповідними теоретичними та методологічними дослідженнями, відсутнє взаємне проникнення фундаментальних, економічних та прикладних знань на основі

уніфікації системи загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, що сприяє прогресу розвитку науки господарського контролю, зокрема, збагачуючи при цьому практичну діяльність контролерів. Більшість вчених зосередили свою увагу на проблемах розвитку внутрішнього контролю та аудиту, не досліджуючи контрольних функцій на макрорівні, проблем ревізії що орієнтована в більшій мірі на констатацію вже здійснених подій, тощо.

Існуючі визначення контролю відрізняються лише за формою викладення його сутності та предмету, що зумовлює відсутність цілісної концепції, яка б описувала зміст, предметну область, інструменти та методи цього напряму діяльності.

Відсутність належного теоретичного обґрунтування і функціонування науки про контроль призводить до емпіричного погляду на її зміст, а в практичному аспекті до різноманітних методик, не узгоджених, а іноді і суперечливих між собою. Такий стан теоретичного обґрунтування науки знижує її практичну значущість (якість контролю) та доводить об'єктивну необхідність систематизації знань та розробки теоретичного базису контролю.

Аналіз наукової літератури з проблем контролю доводить відсутність його концептуальних основ як науки та недостатній рівень обґрунтування теорії, саме тому особливо актуальною є проблема вирішення завдань з розробки фундаментальних основ контролю в умовах постіндустріального суспільства, що включають в себе категоріальний апарат, об'єкт та предмет контролю, методологію, елементи системи, їх структура та взаємозв'язки між ними тощо.

Результати, отримані вітчизняними вченими, щодо теоретичних аспектів контролю носять фрагментарний характер, закінченої (цілісної) теорії контролю не розроблено ні в Україні, ні за кордоном. Певні теоретичні напрацювання містять дослідження Р.А.Алборова, М.Т.Білухи, Ф.Ф. Бутинця, Н.І. Дорош, Г.М.Давидова, О.А. Петрик, О.Ю.Редька, В.С. Рудницького, Я.В. Соколова, В.В. Скобари, Б.Ф.Усача, А.Д. Шеремета, що стосуються методології та організації контролю, технології контрольної діяльності тощо. Праці Д. Робертсона, Д. Роя та Монтгомері розкривають окремі теоретичні аспекти аудиту, проте цілісної теорії (теоретичного підґрунтя, базису) науки про аудит не існує, що має вплив на зростання його якості та повного задоволення потреби в достовірній інформації про економічну діяльність та приводить до некомплектності знань та недостатніх темпів розвитку науки.

Контроль, як і облік, не має надбань фундаментального характеру у вигляді цілісної теорії, яка визначить його об'єкт і предмет, місце в системі економічних наук, значення для суспільства, зв'язки між групами наук та окремими науками, а тому розробка теорії контролю має вирішити

проблеми представлення контролю як науки – системи знань про методи та інструменти незалежного фінансового контролю та як практики – виду управлінської діяльності щодо фінансового контролю і незалежної оцінки фінансової звітності.

Існують також проблеми розмежування предмету науки і об'єктів вивчення в практичній діяльності, дослідження методології контролю, що базується на діалектичному підході і характеризується єдністю аналізу та синтезу, вивчення показників в їх взаємозв'язку та розвитку; дослідження філософії контролю, вивчення окремих його видів (управлінський, виробничий, технічний, екологічний, стратегічний, соціальний, інвестиційний, маркетинговий, кадровий, фінансовий тощо).

Таким чином сформульована гіпотеза дослідження яка визначає необхідність розробки теорії контролю, виділення і дослідження його як окремої самостійної науки, визначення місця в системі інших економічних наук. Розробка концепції науки, визначення її змісту, меж наукових та практичних досліджень, елементів, категорій та алгоритмів виконуваних робіт, методик контролю залежно від масштабу діяльності підприємств, основних циклів діяльності (постачання, виробництво, реалізація, інвестиційна та фінансова діяльність тощо), визначення науки як системи знань про методи та інструментарій незалежного фінансового контролю – є нагальною потребою сьогодення.

Стан теорії контролю викликає незадоволення як вчених так і практиків, теоретичні розробки та дослідження у сфері контролю відстають від практичних проблем та від потреб постіндустріальної економіки. Особливої уваги потребують поняття «контрольна діяльність» і наукове визначення контролю, яке б розкривало його суть, предметну область та мету, склад і зміст постулатів, класифікацію видів, склад та зміст принципів контролю та умови їх отримання. Отже, дослідження теоретичних проблем контролю як науки набуває науково-практичного значення.

Література:

1. Кужельний М., Давидов Г. Теорія аудиту // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – №5. – С.44-51.
2. Робертсон Дж. Аудит / Дж. Робертсон; Пер. с англ. – М.: КРМС, Аудиторская фирма "Контакт", 1993. – 496 с.
3. Рой Д. Краткое руководство по стандартам и нормам аудита / Д.Рой – М.: Финансы и статистика, ЮНИТИ, 1992. – 240 с.
4. Аудит Монтгомери [Текст] / Ф. Л. Дефлиз [и др.]; пер. С. М. Бычкова; ред. пер. Я. В. Соколов. – М.: Аудит : ЮНИТИ, 1997. – 542 с.
5. Шеремет А.Д.. Проблемы теории аудита [Електронний ресурс] : Режим доступу: <http://www.econ.msu.ru/ds/1086>